

JENS BJERNEBUE, romanopisac, pesnik, esejista i dramaturg, jedan je od najznačajnijih norveških posleratnih autora. Rođen je 1920. u bogatoj porodici nemačkog porekla. Još je u detinjstvu pokazivao znake labilnosti i depresije: počeo je da pije sa dvanaest godina, a s trinaest je čak pokušao i da se obesi. Kako bi izbegao prinudni rad za vreme nacističke okupacije, 1943. prebegao je u Švedsku, gde upoznaje svoju prvu suprugu. U braku sa drugom ženom dobiće ćerku Terezu. Jedno vreme je radio kao nastavnik, a književnu karijeru je započeo pisanjem poezije, uglavnom religijske i bez kritičke oštrice koja je karakteristična za njegovu prozu. Napisao je trinaest romana (jedini je norveški autor kome je knjiga bila zabranjena, i to zbog „pornografskog sadržaja”), šest drama, četiri zbirke pesama i tri zbirke eseja. U njegovom opusu centralno mesto zauzima *Istorija bestijalnosti*, trilogija koju čine romani *Trenutak slobode*, *Barutana* i *Tišina*. Bjernebue je poznat kao neumoljivi kritičar norveškog društva i zapadne civilizacije uopšte, koji je u svojim delima opisivao izopačenost ljudskog duha, stravične posledice masovnog krvoprolića iz prošlog veka, nasilje države nad nemoćnim pojedincem, medicinske eksperimente u nacističkim logorima, nedostatke norveškog obrazovnog sistema itd. Sebe je smatrao anarho-nihilistom i vodio je kontroverzan, često skandalozan život, da bi ga 1976. alkoholizam i depresija nagnale na samoubistvo.

Biblioteka
XX vek

Urednik izdanja
Aleksandar Šurbatović

Naslov originala
Jens Bjørneboe
KRUTTÅRNET

This translation has been published
with the financial support of NORLA.

Copyright © Gyldendal Norsk Forlag AS 1969

All rights reserved

Copyright © ovog izdanja *Dereta*

JENS BJERNEBUE

ISTORIJA BESTIJALNOSTI II:

BARUTANA

La Poudrière

NAUČNI POGOVOR I POSLEDNJI PROTOKOL

Prevod s norveškog

Radoš Kosović

Beograd

2019.

DERETA

*Ewig jung ist nur die Sonne
Sie allein ist ewig schön*

KFM¹

¹ *Večno mlado jedino je Sunce, samo ono večne je lepote.* Konrad Ferdinand Majer. (Sve napomene u tekstu su prevodiočeve.)

Kad se vodi protokol – u ovom žanru, poetskom naturalizmu – izvori se obično ne navode. Uzevši u obzir činjenicu da je većini ljudi stvarnost potpuno neverovatna – i da se veliki broj tačnih opisa te iste stvarnosti toliko često u javnosti žigoše kao nešto „preterano“, „neistinito“, „tendenciozno“ itd., itd. – smatram da ipak nije naodmet da ukažem na sledeće, stručnije protokoliste, sve internacionalnog ranga:

Christopher Hibbert: *The Roots of Evil*

Walter Nigg: *Das Buch der Ketzer* (*Knjiga jeretika*, 2004)

Symbolum Athanasii

Kurt Rossa: *Todesstrafen*

H. R. Trevor-Roper: *Witches and Witchcraft*

Karlheinz Deschner: *Abermals krähte der Hahn; Christliches Vorspiel; Mit Gott und den Faschisten.*

Pomenuta dela lako su dostupni pregledi koji skupa navode nekoliko hiljada originalnih izvora.

LA POUDRIÈRE

Duhovi, 6. prerijal 176. godine

Jutros je mačka naše ustanove mokrila na ministra finansija. Novine su ležale presavijene, s portretom Njegove ekselencije uzdignute glave. Da li taj događaj ima dublje ili više značenje, jednom teološkom laiku nije lako da utvrdi. Ali upečatljivo je što se takvo sramno ophođenje prema velikanu nemačke ekonomije dogodilo baš na Duhove, na sami praznik Duha svetoga, i to što se francuska mačka olakšala na lice Franca Jozefa Štrausa, dakle mačka koja se zbog same činjenice da je Stendalova i Rošfukoova sunarodnica mora smatrati daleko prisnije povezanom s Parakletom od većine drugih mačaka. Stoga verovatno možemo tvrditi da je to uriniranje imalo više značenje.

Iako su se novine isuviše okvasile da bi se čitanjem iz njih izvukla ikakva duhovna korist, ipak mogu reći da je zverčica dobila moj blagoslov da pušta vodu po svakom savremenom političaru.

Lepo je, sunčano, mirno praznično jutro. Mirišu rosa, trava, đubrivo i vlažna zemlja. Nema ni daška vetra, nije-dan listić ne miče se u vinogradu oko kuće u kojoj živim

sam već mnogo meseci, a možda i godinu ili duže. Prvi je dan Duhova.

Nije još bilo ni osam sati kad je glavni lekar, profesor doktor Lefevr, sišao do mene. Doneo je lekove, a po običaju, ni on ni ja dotad nismo takli ni hranu ni piće – pa čak ni popušili jutarnju cigaretu; dejstvo je tako čistije i sigurnije. „Dobar dan, veliki kliničaru”, rekao sam, „kakvo čudesno jutro!” Osmehnuo se i podigao svoju veliku tešku glavu; pogledao je more, pa šumu i na kraju blistave kobaltnoplave planine u daljini. Kao da su bile od stakla, lebdele su nad zemljom.

„I kakva država!”, odgovorio je. „Znaš li koji je poslednji veliki kulturni doprinos Francuske?”

„Ne znam.”

„Desilo se to u Africi”, nastavio je doktor, „za vreme ratova. Otkriće elektrometode. Otađ je Francuska ćutala.”

Iskorišćavanje političkih mogućnosti terenskih telefona bilo je intelektualno dostignuće velikog formata. Hiljade i hiljade vojnika teglilo je te aparate i ne sanjajući za šta se mogu upotrebiti – a onda, jednoga dana, u Africi, ili možda u džunglama Indokine – oko toga se lome koplja – dakle jednoga dana je sasvim običan francuski podoficir i izdržavalac porodice, normalan, jednostavan, savestan islednik, pijuckao svoj konjak ili perno i u trenu pojmio mogućnosti terenskog telefona. To je predstavljalo veliko olakšanje za sve islednike. Jedna elektroda jednostavno se poveže za rektum ili *glans penis*, a druga za nozdrve objekta. Onda se okreće ručni dinamo, pa se, prema brzini i energiji uloženoj u okretanje ručice, kroz pacijenta pošalje odgovarajući elektrošok, te on od čiste

radosti zaigra ples Svetog Vita. I prizna bilo šta. Samo ljudi s kulturom mogu da smisle tako nešto. Samo *mi* imamo takve vodnike i poručnike. Otkriće te metode bilo je genijalno dostignuće i Amerikanci su je nasledili od nas. Ali to je iziskivalo poslednju snagu narodne duše, poslednje sirovine duha nacije. Otad se Francuska odmarala. Zemlja je iznurena.

„Jedinstveno ostvarenje”, odgovorio sam. „Švabe se toga nikad nisu setile. Ni Ameri ni Rusi to nisu uspjeli da izvedu.”

Lefevr je odmahnuo glavom.

„Kultura jeste i ostaje kultura”, odgovorio je. „Ili je imaš ili je nemaš. Vekovima smo širili svoju kulturu u Africi i Aziji, i ona je žiteljima kolonija danas najdraža imovina i nasledstvo. Nema nijedne naše bivše kolonije u kojoj nismo ostavili makar deset miliona praznih flaša crnog vina i šest miliona praznih konzervi. No, hajde, daj veštičji kotao!”

Ušli smo u kuću i na kuhinjskom pultu nam je obojici umutio porciju LSD-ja u svežu, ledeno hladnu vodu koju sam doneo iz obližnjeg potoka. Podigli smo čaše i nazdravili, a onda ispili bistri čarobni napitak.

Potom smo izašli u kombinovani vinograd i zasad paradajza u kojem se bilje uvijalo na pritkama višim od čoveka, pa smo hodali među njima kao po lavirintu od hiljadu hodnika, sa suncem, senkama lišća i plavim nebom iznad nas. Zemlja je vlažna i puževi puze među čokotima sve dok ne porastu dovoljno da se mogu jesti. Pravo kroz taj vrt protiče potočić iz Voža, u nekoliko metara širokom koritu čije su strane ozidane prastarim sivim kamenim blokovima. S vremena na vreme tamna i nečujna riba

klizne kroz hladnu bistru vodu, a zraci sunca ponekad, probivši se kroz krošnje, ocrtaju senku pastrmke na dnu potoka.

Nosio sam pidžamu i lake cipele, bademantil i meku svilenu maramu vezanu pod bradom, poprilično posedelom. Doktor Lefevr bio je obučen kao i uvek u slobodno vreme: kaki pantalone, letnja košulja i sandale, veliki arapski ogrtač preko. Takav je sišao iz Barutane, imao je slobodan dan, dok je dr El Asadun preuzeo dežurstvo nad celom ustanovom.

El Asadun je naš lekar-asistent, Lefevr ga je doveo iz Alžira, gde se profesor možda i sam rodio. Njih dvojica mahom govore na arapskom, a sudeći po čestim naletima smeha, pritom se bave neprekidnom razmenom nečuvenih cinizama i vulgarnosti. Njih dvojica stvaraju neobično sumnjiv i frivolan prizor kad razgovaraju na arapskom, vitki, zlaćanosmeđi asistent srednje visine i ogromni Francuz, skoro dva metra visok i neobično grube građe, čiji veliki požuteli brci vise nad večitom cigaretom. Uvek isti smeh koji usledi za Lefevrovim rečima! Uvek ista atmosfera neizrecivih tajni.

Ono što ja znam o njima nije posebno tajanstveno; Lefevr je svojevremeno našao arapskog dečaka od četrnaest-petnaest godina u sokaku siromašnog kraja grada, pa je – neotesan, kakav je oduvek bio – poveo lepog dečaka kući i priključio ga svom domaćinstvu. Kasnije je otkrio El Asadunovu neobičnu nadarenost i platio mu studije medicine na Sorboni. Intimnija strana njihovog odnosa davno se ohladila, pošto profesor ima žezdeset godina, a taj se arapski dečak sad bliži četrdesetoj – ali ostali su prijatelji i izvanredno sarađuju.

Samo kratko smo se prošetali među čokotima loze i stabljikama paradajza, a onda seli na stare vetrom išibane baštenske stolice ispred moje kuće. Zaslepljujući blesci sunca plesali su po belo okrečenom zidu, a svetlost je kapala kroz lišće.

„U suštini, volim samo sunce”, rekao je Lefevr. „Samo je sunce dobro.”

Pogledao sam ga.

„Samo sunce”, ponovio je.

Osetio sam blagu vrtoglavicu i žmarce na leđima. Svetlost i boje i sunce i senke oko mene postajali su sve intenzivniji. Zapalio sam cigaretu i gledao kako dim ispušnjavaju boje sunca. Površina stola sijala je zlatom i neakvom neobičnom zasićenom belinom. Lefevrove krupne, uvek preplanule šake i suncem opaljeno lice sada su sijali poput bakra, zlatili su se, a veliki brci bili su od slonovače. Rumenilo izlazećeg sunca ispunilo je celi vrt, a presijavale su se i narandžasta i ljubičasta. Nebo je bilo od zlata, nekakvog uzavrelog, kiptećeg zlata, po kojem je plavet plovila u štraftama i linijama, linijama mekim, zmijolikim i punim života.

„Sunce”, ponovio je Lefevr, „samo je ono istinito.”

Odmah sam shvatio šta hoće da kaže i primetio da se nada mnom sunce sada raširilo preko celog neba – sve je bilo zlato i sunčeva svetlost, zlato i sunčeva svetlost. Sve je počivalo u sebi i bilo svoj smisao, kaskade boja u krošnjama, vrcavi oganj u potoku, sve je strujalo u slapu boja. Preko sveta se prevukao ogroman, požuteo, plemenit pergament, dokument s Kolumbovog jedrenjaka, pečatiran, zapečaćen i ispisan starim, starim pismom. Presečne piramide bile su od zlata, uzdižući se iz zlatnog peska.

Nebo nad njima bilo je od zlata, i ta zlatna bujica neprekidno je izvirala iz sunca. Sve je bilo zlato i sunčeva svetlost, zlato i sunčeva svetlost. Sve, sve, sve na svetu bilo je zlato i sunčeva svetlost, ustalasano, plameno, tečno zlato.

Meksiko je bio pesak, a pesak je bio zlato, a zlato je bilo sunce i istina i ničeg drugog na svetu nije bilo osim sunca i zlata, zlato i sunce i istina bili su istina i više nije bilo laži na svetu. I sunce je bilo sve.

Lefevr je govorio i nisam mogao da razaznam reči, ali kada sam ga pogledao, razumeo sam šta hoće da kaže, i on je po meni video da razumem šta hoće da kaže, da su sve stvari sebi smisao i objašnjenje.

Onda me je sunce ponovo preplavilo, u kovitlacu žara, točak se okretao od horizonta do horizonta, i more i jedrenjak i jedra i dokument i piramide i pustinja i nebo i Meksiko i zemlja postali su zlato i sunčeva svetlost, zlato i sunčeva svetlost, zlato i sunčeva svetlost. Tri sata ostao sam sa suncem.

Primetio sam da se doktor Lefevr spustio na travu i ostao da leži na njoj, ali ipak je bio daleko od mene. Samo su boje ostale, a ja sam se kretao kroz prostor, na velikom, velikom putovanju, vraćao sam se zemlji i bio sam umoran, iznuren.

Posle izvesnog vremena veliko putovanje se završilo, sedeo sam bistrice glave i umoran u stolici gledajući Lefevra, koji je još bio u vizijama, neprestano je ponavljao nekoliko jednostavnih reči koje su za njega još iskazivale čitav smisao i cilj kosmosa i neporecivu činjenicu da je svaka stvar samoj sebi smisao. A meni je, pored umora – ne osećaja neprirodne iznemoglosti, već zdravog umora nakon silovitog naprezanja nerava, mozga i čula – meni

je ostao taj pojačani intenzitet svekolikih boja, kamenja, biljaka, stola i stolica oko mene. Predmeti su imali uobičajene oblike i obrise, ali s nepojmljivom harmonijom i snagom boja i jasnom logičkom vezom između boja. Bilo je kao da sam u slici nekog od velikih impresionista koje je ova neobična, brutalna, gramziva i čudesna zemlja proizvela – ovaj pohlepni, škrti, seljački narod sirovih eksploatatora, tlačitelja i vojnika, kurvara, slikara i bludnica, svetaca i sodomita, ali pre svega slikara. Boje su me ispunjavale spokojnom, sitom divotom, tekle su u meni, a ujedno me i okruživale.

Lefevr se uspravio u sedeći položaj, i on se sada vratio. „Jesi li gladan?“, pitao je.

Obojica smo bili gladni i znali smo da sad možemo da jedemo i pijemo a da to ne naruši vizije.

Odjek našeg vaznesenja na Duhove potrajaće još nekoliko sati – samo kao nepojmljivo uvećanje lepote ovoga sveta, ovog rajskog vrta u kojem nam je dato da živimo.

Doneo sam hleb, taman i vlažan, meso, ribu i sir. Puter, ulje, limun, so, biber. Bocu aperitiva i veliku bocu domaćeg vina. Čaše.

Jeli smo kao da nikad dotad nismo okusili hranu. Isto pojačanje čula koje je činilo da se boje oko nas ukažu onakvim kakve *zaista jesu* uticalo je i na nerve čula ukusa. Samo hleb i puter, uz gutljaj vina, sadržali su svekoliko bogatstvo ukusa, bogatstvo sunca, zemlje i kiše, pšenice i mleka od kojeg je nastao puter. Bilo je popodne.

Senke su ponovo prekrile potok.

Počeli smo da govorimo o ratovima i revolucijama. Našim uobičajenim temama.

„Najviše me muči”, rekao je Lefevr odjednom i pogledao čistu plavu površinu iznad nas, „u suštini me najviše muči što se sve to dešava dok planete prate svoje maloumne, fantastično pedantno uređene orbite oko sunca – ukруг, ukруг, ukруг – što se pokolji odigravaju u svoj toj idiotskoj tačnosti. Krvoproliće – kojoj god metodi pribegli – eksplozija, pucanje, trovanje, spaljivanje – krvoproliće se odigrava usred matematički pedantno uređenog kosmosa. Koliko je dosad utvrđeno, nebeska tela su primorana da neprekidno ponavljaju svoje krugove, elipse i šta god – izgleda da nemaju slobode. Prava je uteha što nema uočljivog života na drugim planetama... Naravno, mnogo šta ukazuje na to da nismo samo mi ljudi, nego i priroda. Ili je makar teško nervno obolela.”

Mnogo smo govorili o tome u Barutani.

Ispratio sam ga putem do glavnih zgrada, kroz veliki park, dok nismo ugledali stari kameni zid oko najstarije građevine, kule sa sporednim krilima od istog kamena, dakle prave *La Poudrière*, koja s pravom nosi svoje ime, jer je zaista služila kao barutana, dakle stovarište za barut. I dalje je centralna građevina, pošto sad sadrži seksualno-patološku arhivu i kancelariju i privatni stan glavnog lekara.

Divlja loza prekriva kružni zid oko te najveće svetinje, kao i sporedna krila i samu oblu kulu, a stabla voćki rastu u bašti i izvan zida.

Pored tog veoma starog jezgra, izvorne Barutane, nalaze se novije građevine, znatno veće. To je klinika. A svuda unaokolo su parkovi, koji pokrivaju oblast od oko dve

hiljade ari, što uključuje i zasade – takozvani povrtnjak – ali ne i vinograde.

To je naš svet.

Iza svega toga nalaze se planine – na jugu.

Kad smo ugledali zid, rastali smo se i pošli svako svojim poslom, on da se malo odmori, pa da onda radi u kancelariji, a ja... da, u stvari... šta ću ja?

Kasno je popodne, već miriše na večer; krajolik se proteže i zeva nakon moćnog sunčanog dana, vazduh je hladniji i lišće gotovo beživotno visi na drveću. Taj čas uoči zalaska pun je mirisa, pun zemlje i mrava. Pčele i bumbari nestaju. Cvetovi se zatvaraju. Ubrzo će sve poprimiti onaj neobični, lepi plavi sjaj. Sve se umirilo. I pada noć.

Apsolutno je nužno da čovek ozbiljno shvati to pitanje; ono što je Lefevr pomenuo: fantastični osećaj za red, strahovitu pedantnost, apsurdnu malograđansku tačnost koja prožima kosmos. Najgore je, naravno, kad se pomisli na Sunčev sistem – u njemu vlada ista preciznost, isto sitno cepidlačenje koje vlada u računovodstvu kancelarije iza dućana polovne robe gospodina Anatola – ali s kakvom razlikom u dimenzijama! A pedantnost dućana, kovanica, dugmića, vrpce i zihernadli pritom ima jasan i nedvosmislen, mada na svoj način idiotski *smisao*. A to nedostaje Sunčevom sistemu. Kontrast između potpunog besmisla cele stvari i dosledno sprovedene, glupavo matematičke, pedantske logike te ogromne računice – sve je to čista i nepodeljena, kvalifikovana duševna bolest.

Ludilo, kao što je poznato, ne ispoljava se uvek kao nedostatak logike, već jednako često i kao nestanak svih aspekata razuma izuzev logike; brojenje i sređivanje

jedino je što ostane u svesti duševnog bolesnika. Besmisao vrišti, ali pedantnost je savršena. Sve je stvorio duševno oboleli učitelj.

Pravni sistem (ili nepravedni sistem) koji je obuzeo toliki deo mog života, jedan je od najočiglednijih primera toga – on samo ide svojim putem, kao godišnja doba i planete, kao bankarstvo i teologija.

Postoji, međutim, razlika, jer Sunčev sistem ima nekakav autoritet pošto je *bio prvi*. U tom grmu leži zec.

Pored toga, Sunčev sistem ima autoritet zato što se *ne brani*. Dok se ratni profiteri, teolozi, političari i sudije brane, usuđuju se da tvrde da imaju legitimitet, Sunčev sistem nikad ni reč nije rekao da bi opravdao svoje postojanje.

Neizbežno je i nužno proglasiti prirodu – ili „boga”, kako je neko naziva – neizbežno je i nužno proglasiti „prirodu” umobolnom. Nema nam druge osim da Boga proglasimo jednako bolesnim kao što smo i mi sami. Inače nam ostaje samo metafizika.

Raskol između gigantske kompulzivne opsesivnosti „prirodnih zakona” s jedne strane i nedostatka sadržaja i smisla sa druge, neporecivi je i konačni dokaz ludila.

S ljudima je drugačije; taj uredni, pedantski i idiotski besmisleni kosmos pokušavali smo da podražavamo vekovima – od Pavla do Lenjina (poređenje kojem ću se kasnije vratiti) ništa drugo nismo radili osim što smo pokušavali da prevaziđemo svoj strah od slobode stvaranjem „zakona”, a da bismo pojačali autoritarnu moć „zakona”, čak smo izmislili i tako fenomenalno idiotski izraz kao što je „*zakon* prirode” – kao da je „priroda” nekakvo kriminalno telo kojem se mora nametnuti podvrgavanje „zakonima”!

Ali priroda nema srž divljeg, neuračunljivog, slobodnog života, već samo mi.

Ovom prilikom, dakle, proglašavam „prirodu” ili „boga” ili kako god, potpunim duševnim bolesnikom, čak idiotom.

Mrak se spustio oko mene u mom vinogradu-povrtnjaku. Senke među prtkama ugljeno su crne. Sve je tiho. Ali čujem žuborenje potoka. Neko je zaurlaao na klinici. Onda se ponovo stišalo.

Uzimam parafinsku lampu, vrč vina i čašu, stavljam ih na sto. Uprkos večernjoj svežini dovoljno je toplo da se ugodno sedi napolju, u mrklom mraku.

Ne mogu da se oslobodim pomisli na svoj majušni život spram te mehaničke, pedantno uređene sajdzijiske radionice od svemira. Naša „kultura” žali se na pobune i revolucije koje sve ruše, sve prevrću.

A zašto se sve ne bi rušilo i prevrtalo? Mi *možemo* da kršimo „zakone”. Planete ne mogu.

Moj majušni, majušni život – moja majušna, majušna svest koja obuhvata sve!

Ponovo razmišljam o ovom jednom, prostom životu, koji je ipak jedino što zaista poznajem.

S obzirom na to da stanujem u tako izvrstnoj i opšte priznatoj ludnici kao što je Barutana, moram istaći da mi je u njoj prijatno i da uživam visok stepen slobode mišljenja, izražavanja i kretanja. U svakom slučaju, daleko veći nego što imaju zvezde. A uz to dolazi moj krajnje dvosmisleni položaj u ustanovi. Kao domar i nekakav svaštar (što podrazumeva i ulogu posmatrača), raspolazem jednom od baštovanskih kuća s pomenutim povrtnjakom-vinogradom

koja se, dakle, nalazi na obodu parka ustanove, okružena visokom ogradom nalik na palisadu s kapijom koja se zaključava, tako da, kad to poželim, mogu potpuno da se izolujem u svom malom svetu. Mogu, na primer, na miru da se napijem, mada se to sada dešava veoma retko. A mogu i da pušim hašiš sa El Asadunom, mada se to najčešće dešava gore u Lefevrovoj kuli, gde je instalirao prvoklasan stereo-uređaj, pošto je muzika gotovo nezao bilazan deo pušenja hašiša. Isto tako dr Lefevr i ja možemo da otputujemo do sunca kad kod poželimo – a to se uvek dešava kod mene.

To, ipak, nije najvažnije, najvažnija su jutra i noći kad me niko ne uznemirava u radu i kad mogu da sedim u bašti i doručkujem, pre nego što ću se zaputiti ka institutu ili klinici kako bih obavljao svoje više rutinske obaveze.

Povrtnjak-vinograd sam opisao, ali kuća je jednako važna; stara je, belo okrečena i vrlo jednostavna, poput najstarijih seoskih kuća u okrugu: zemljani pod, otvoren kamin, debele krovne grede i vrlo mala niša za spavanje. Napolju: potok, nekoliko listopadnih stabala i biljke. Jutra su najlepša, divno je izaći bos i skoro nag u cik zore, osetiti kiselkasti, sveži miris, prohladni jutarnji vazduh, gledati svetlost u krošnjama ili među čokotima i stabljikama. Neobično me raduju te jednostavne stvari, strogo uzev, to je moja jedina radost. Volim kada je svaki dan sasvim nalik prethodnom.

To mi je donelo potpunu bistrinu u duši, starački spokoj, mirno srce. Ali možda mi ponekad nedostaje more, otkud znam...

SADRŽAJ

Barutana	5
<i>La Poudrière</i>	9
Kasapi	40
Veštičja revolucija	61
Lakroa	123
Kristin	188
Lefevr	203

Jens Bjernebue
BARUTANA

Za izdavača
Dijana Dereta

Izvršni urednik
Tijana Petković

Lektura / korektura
Aleksandra Šašović
Klapna&Rikna

Likovno-grafička oprema
Marina Slavković

Prvo DERETINO izdanje

ISBN 978-86-6457-225-5

Tiraž
1000 primeraka

Beograd 2019.

Izdavač / Štampa / Plasman
DERETA doo
Vladimira Rolovića 94a, 11030 Beograd
tel./faks: 011/ 23 99 077, 23 99 078

www.dereta.rs

Knjižara DERETA
Knez Mihailova 46, tel.: 011/ 26 27 934, 30 33 503

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.113.5-31

БЈЕРНЕБУЕ, Јенс, 1920–1976

Barutana / Jens Bjernebue ; prevod s norveškog
Radoš Kosović. – 1. Deretino izd. – Beograd : Dereta,
2019 (Beograd : Dereta). – 227 str. ; 21 cm. – (Biblioteka
XX vek / [Dereta])

Prevod dela: Kruttårnet / Jens Bjørneboe. – Tiraž 1.000.

ISBN 978-86-6457-225-5

COBISS.SR-ID 273261324